Textul religios mărturisit

IPS TEOFAN,
Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei

Simpozionul „*Text şi discurs religios*" organizat în cadrul Universităţii Alexandru Ioan Cuza din Iaşi devine deja tradiţie prin implicarea afectivă şi eficientă a organizatorilor. Dumnezeu să le răsplătească însutit osteneala, aici şi dincolo.

Manifestările de acest gen au darul de a prelungi, în spaţii strict neliturgice, mărturisirea sau propovăduirea Cuvîntului. Textul sacru este în sine putere dătătoare de viaţă. Cel ce-l atinge în diverse forme, chiar numai din curiozitate sau interes ştiinţific, este, uneori pe nesimţite, influenţat de marea forţă care sălăşluieşte într-însul. Această forţă nu este sesizată imediat. Este ca bobul de grîu întru aşteptarea primăverii, cum spune Sfîntul Apostol Pavel; este ca bobul de strugure în aşteptarea Potirului, după mărturia unui preot poet din Mehedinţi. Puţin cîte puţin, uneori trecînd prin putrefacţie, îngheţ şi zdrobire, bobul de grîu devine prescură, bobul de strugure devine Împărtăşanie, Comuniune, Cunoaştere.

Da! Aplecarea onestă asupra textului biblic, singurul sacru în esenţă, deschide perspectiva cunoaşterii în mod real. Părintele Daniil de la Rarău, fost jurnalist şi scriitor din perioada interbelică, mărturisitor creştin în închisorile comuniste, spunea, citînd un înţelept din vechime, că „*orice cunoaştere este o cu-noaştere, o naştere laolaltă, cu cineva, cu ceva, cu un rost, un tîlc, un sens*". Dacă „*orice cunoaştere*" este o naştere laolaltă cu o persoană, un lucru, un eveniment, cu atît mai mult cunoaşterea textului sacru.

Textul biblic îl aşează pe cititor, pe cercetător, pe rugător în lumea tulburătoare a începutului umanităţii, a zbaterii acesteia între bine şi rău, a evoluţiei sau degenerării ei, a frumuseţilor adînci sau a urîciunilor pustiiri, prezente uneori chiar în Casa Domnului. Un univers al cunoaşterii se deschide în faţa celui care se lasă cuprins sau este cuprins de pagina biblică.

Dincolo de cunoaşterea unei lumi cu frămîntări uriaşe şi chinuri aprinzătoare de întrebări, uneori fără răspuns, textul sfînt al Bibliei dăruieşte cunoaşterea Cuvîntului „*La început era Cuvîntul şi Cuvîntul era la Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvîntul… Toate prin El s-au făcut… Întru El era viaţa şi viaţa era lumina oamenilor… Cuvîntul era lumina cea adevărată, Care luminează pe tot omul care vine în lume… Şi Cuvîntul s-a făcut trup şi s-a sălăşluit între noi şi am văzut slava Lui… În lume era şi lumea prin El s-a făcut, dar lumea nu l-a cunoscut. Întru ale*

BDD-A93 © 2011 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:52:15 UTC)

Sale a venit, dar ai Săi nu L-au primit. Şi celor cîți L-au primit, care cred în numele Lui, le-a dat putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu" (Ioan 1, 1-14).

Am citat pe larg din capitolul întîi al Evangheliei după Sfîntul Ioan căci aici, în scurta relatare, se prezintă toată drama cunoaşterii şi necunoaşterii.

Cunoaşterea Cuvîntului duce la calitatea de „*fii ai lui Dumnezeu*" – finalitate a oricărui demers creştin. Relația autentică dintre fiu şi tată este una de iubire, cunoaşterea definindu-se, traducîndu-se de fapt, prin a iubi. Iar cel care iubeşte, primeşte dreptul de a face tot ce doreşte, iubirea fiind platforma libertății.

Cunoaştere, iubire, libertate. Triadă binecuvîntată izvorîtă din textul sacru asimilat în coordonatele lui principale, trăit, prin experiență proprie, în esența lui.

Apropierea, prin cercetare, de textul biblic nu aduce totdeauna, la toți şi pe deplin asimilarea cunoaşterii Cuvîntului, adică a cunoaşterii propriu-zise altoită pe iubire şi dăruitoare de libertate. Există riscul înstrăinării ființiale a discursului de text, precum există pericolul îndepărtării religiei de credință, a cuvintelor de Cuvînt.

Pentru ca textul să fie fecund, pentru ca discursul să fie dătător de viață, adică mărturisitor al Cuvîntului – Viața este nevoie de „*focul*" adus din cer de Hristos, foc pe care El, Hristos, doreşte să-l vază aprins în inima omului. Acest „*foc*" imposibil de definit de logica umană obişnuită, fiind „*nebunie*" şi „*sminteală*" pentru înțelepciunea acestei lumi, dăruieşte omului perspectiva cunoaşterii adevărate. Zice Sfîntul Simeon Noul Teolog:

„*nu căuta să exprimi acestea prin cuvinte*
nici să le cuprinzi prin cugetări
ci caută să primeşti focul
care învață şi arată limpede".

Mai tîrziu, acest adevăr avea să fie mărturisit de Ioan al Crucii, canonizat de Biserica Apuseană:

„*acest a şti fără a şti*
putere – atît de multă are
încît cei tari în teorii
să-l dovedească nu-s în stare//.
Căci ei n-ajung prin cugetare
pîn'la a nu mai şti ştiind
orice ştiință depăşind".

Am nădejde că Facultățile de Teologie din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi precum şi lăudabilele inițiative ale Facultății de Litere în proiectele „Monumenta linguae daco-romanorum" şi „*Text şi discurs religios*" să se lase cuprinse de acest „*foc*", de acest „*a nu mai şti ştiind*". Aceasta pentru ca discursul asupra textului religios să devină propovăduire a Cuvîntului, mărturisire a Adevărului.

BDD-A93 © 2011 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:52:15 UTC)